بسم الله الرحمن الرحيم

ހެލްތް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ
Health Protection Agency

ދުނިޔޭގެ ކެންސަރު ބަލީގެ ދުވަސް 2020

މިއަދަކީ ދުނިޔޭގެ ކެންސަރު ބަލީގެ ދުވަހެވެ. މި ދުވަސް ފާހަގަ ކުރުމުގެ މަޤްޞަދަކީ ކެންސަރު ބައްޔާމެދު ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުން، މިކަމަށް ދުނިޔޭގެ ފެންވަރުގައި ކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކަށް ފަރުދު ތަކުންނާއި މަދަނީ ޖަމްޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ އެއްބާރުލުމާއި ބައިވެރިވުމާއެކު ކެންސަރު ބަލިން މަރުވާ މީހުންގެ އަދަދު މަދުކުރުމެވެ. މި ދުވަސް ފާހަގަ ކުރުމަށް ކޮންމެ އަހަރަކުވެސް ދުވަހާގުޅޭ ޝިޢާރެއް ކަނޑައަޅައެވެ. މި އަހަރަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝިޢާރަކީ " I am and I will" އެވެ.

ކެންސަރު ބައްޔަކީ ހަށިގަނޑުގައި ހުންނަ ސެލްތަކަށް އަންނަ ބަދަލުއެއްގެ ސަބަބުން ޖެހޭ ބައްޔެކެވެ. މި ބަލި ހަށިގަނޑުގެ އެކި ގުނަވަންތަކަށް ޖެހެއެވެ. 2018 ވަނަ އަހަރު ދުނިޔޭގެ ސިއްޙަތު ޖަމިއްޔާއިން ނެރުއްވާ ރިޕޯޓުގައި ރާއްޖޭގައި ގައިންގައިން ނާރާ ބަލިތަކުގެ ސަބަބުން 84% މީހުން މަރުވާއިރު މީގެތެރެއިން 17% މީހުންނަކީ ކެންސަރު ބަލީގެ ސަބަބުން މަރުވާ މީހުން ކަމަށް ވަނީ ފާހަގަކޮށްފައެވެ. 2016 ވަނަ އަހަރުގެ އާސަންދައާއި އެންސްޕާގެ ތަފާސް ހިސާބުތަކުން ދައްކާ ގޮތުގައި ރާއްޖޭގެ އެންމެ އާންމު ކެންސަރު ތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެނީ އަނގައިގެ ކެންސަރެވެ. އަދި ކެންސަރު ބަލީގެ ތެރެއިން ރާއްޖޭގައި ފިރިހެނުންނަށް އެންމެ އާންމުކޮށް ޖެހުނީ އަނގައިގެ ކެންސަރު، ފުއްޕާމޭގެ ކެންސަރު، ޕްރޮސްޓޭޓް ކެންސަރު، ބަނޑުގެ ކެންސަރާއި ލޭގެ ކެންސަރެވެ. އަންހެނުންނަށް ޖެހުނީ އަނގައިގެ ކެންސަރު، އުރަމަތީގެ ކެންސަރު، ރަހިމުގެ ދޮރަށް ޖެހޭ ކެންސަރު (ސަރވައިކަލް ކެންސަރު)، ފުއްޕާމޭގެ ކެންސަރާއި ތައިރޮއިޑް ކެންސަރެވެ. ދުނިޔޭގެ ސިއްޙަތު ޖަމިއްޔާގެ ތަފާސް ހިސާބުތަކުން ދައްކާގޮތުގައި ކެންސަރު ބައްޔަކީ ދުނިޔޭގެ ދެވަނައަށް އެންމެ ގިނައިން މީހުން މަރުވާ ސަބަބެވެ. މިގޮތުން 2018 ވަނައަހަރު 9·6 މިލިއަން މީހުން ކެންސަރު ބަލީގެ ސަބަބުން މަރުވެފައި ވެއެވެ. މީގެ ތެރެއިން 30% ނުވަތަ 50% ކެންސަރަކީ ދިރިއުޅުމުގެ ވައްޓަފާޅިއާ ގުޅުންހުރި ބަލީގެ، [illegible] ދުރުހެލިވުމުން އަދި ބަލިތަކުން ސަލާމަތްވުމަށް ހުރެވޭނެ ފަދަ ކެންސަރު ބަލިތަކެވެ. ކެންސަރުގެ ހިސާބުތަކުގެ ތެރޭގައި ދުންފަތުގެ ބޭނުން، [illegible]، ދުފާ ކެއުން، ހެޕަޓައިޓިސް ބީ/ ހިއުމަން ޕެޕިލޯމާ ފަދަ ވައިރަސް އަދި ރޭޑިއޭޝަން ފަދަ [illegible] ހިމެނެއެވެ.

ރާއްޖޭގައި ކެންސަރުޖެހޭ މީހުންގެ އަދަދު މަދުކުރުމަށް ކަމާގުޅުންހުރި އިދާރާތަކާއި މަދަނީ ޖަމްޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކާއެކު ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް ދަނީ ކުރަމުންނެވެ. އޭގެތެރެއިން ދުންފަތު ކޮންޓްރޯލްކުރުމާއި ކުރުވާ އެކި މަސައްކަތްތަކާއި ކެންސަރު ބަލި ސްކްރީނިންގ ކުރުމާއި ޒަމާނީ ފެންވަރުގައި މަސައްކަތްކުރުމާއި "ނޭޝަނަލް ކެންސަރ ކޮންޓްރޯލް ޕްލޭން" މި އަހަރު އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ދަނީ ކުރަމުންނެވެ. އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ ކެންސަރު ބައްޔަށް ސްކްރީނިން ކުރުމުގެ [illegible] ޕްރޮގްރާމްތައް ދަނީ ހިންގަމުންނެވެ. އަދި ކެންސަރު ބަލީގެ ފަރުވާ ދިނުމުގެ ގައިޑްލައިން ވަނީ އެކުލަވާލެވިފައެވެ.

10 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1441

04 ފެބްރުއަރީ 2020